

Про затвердження Порядку визнання
результатів навчання, здобутих шляхом
неформальної та/або інформальної освіти
у вищій та фаховій передвищій освіті

Відповідно до частини п'ятої статті 8 Закону України «Про освіту»

НАКАЗУЮ

1. Затвердити Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у вищій та фаховій передвищій освіті, що додається.

2. Директорату вищої освіти і освіти дорослих (Шаров О.) забезпечити подання цього наказу для державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра А. Вітренка.

4. Цей наказ набирає чинності через шість місяців з дня його офіційного опублікування.

Міністр

С. Шкарлет

ПОРЯДОК

визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у вищій та фаховій передвищій освіті

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у вищій та фаховій передвищій освіті.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:

академічні права - права особи на продовження навчання на основі раніше здобутого освітнього (освітньо-кваліфікаційного, освітньо-наукового) рівня, вибір форми здобуття освіти, освітніх компонентів у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом у тому числі інших рівнів освіти, навчання одночасно за декількома освітніми програмами, а також у декількох закладах вищої освіти, академічну мобільність, у тому числі міжнародну, участь у формуванні індивідуального навчального плану;

валідація - процес ідентифікації, документального оформлення, оцінювання та сертифікації результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, у тому числі на робочому місці, вдома або у вільний час, з використанням відкритих освітніх ресурсів або в процесі волонтерської діяльності з метою набуття і реалізації відповідних академічних та професійних прав;

освітня декларація - документ, який містить інформацію щодо набуття особою результатів навчання шляхом неформальної та/або інформальної освіти, а також дані про особу, яка подає заяву на проходження валідації (далі – Заявник);

професійні права - права особи на зайняття певним видом професійної діяльності, що підтверджується документом про присвоєння повної або часткової професійної кваліфікації;

уповноважена установа - заклад освіти або наукова установа, які мають ліцензію на провадження освітньої діяльності у сфері вищої або фахової передвищої освіти, та виконали передбачені цим Порядком вимоги для проведення валідації;

уповноважений експерт - призначений наказом керівника уповноваженої установи працівник, який відповідає передбаченим цим Порядком вимогам, забезпечує оцінювання результатів навчання в системі вищої або фахової передвищої освіти, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти;

уповноважений консультант - призначений наказом керівника уповноваженої установи працівник, який відповідає передбаченим цим Порядком вимогам, забезпечує доступність інформації про валідацію на вебсайті уповноваженої установи, документальне оформлення та ідентифікацію,

сертифікацію результатів навчання в системі вищої або фахової передвищої освіти, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти;

Термін «результати навчання» вживається в значенні, наведеному в Законі України «Про вищу освіту», стосовно валідації у вищій освіті, та в значенні, наведеному в Законі України «Про освіту», стосовно валідації у фаховій передвищій освіті.

3. Цей Порядок стосується проходження валідації:

здобувачами фахової передвищої або вищої освіти;

іншими особами - громадянами України або іноземцями та особами без громадянства, які перебувають на території України на законних підставах.

4. Для Заявників, які не є здобувачами фахової передвищої або вищої освіти валідація здійснюється за наявності документа про освіту державного зразка або визнаного в установленому порядку еквівалентним документа про освіту, здобутого в закладах освіти інших держав, який, відповідно до законодавства, надає право на здобуття ступеня фахової передвищої або відповідного ступеня вищої освіти.

5. Валідація проводиться як визнання результатів навчання, передбачених акредитованою освітньою (освітньо-професійною, освітньо-науковою) програмою, відповідно до стандарту вищої або фахової передвищої освіти та Національної рамки кваліфікацій. Валідація неможлива в разі відсутності чинного стандарту (хоча б одного з стандартів для міждисциплінарних програм) вищої або фахової передвищої освіти відповідної спеціальності (спеціальностей).

6. При валідації можуть бути визнані результати навчання в межах ступенів вищої освіти молодшого бакалавра, бакалавра та магістра та освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра фахової передвищої освіти.

Валідація не впливає на вимоги стосовно прийому на навчання для здобуття певного ступеня вищої або фахової передвищої освіти.

7. Результати навчання, здобуті у формальній освіті, можуть бути визнані в порядку валідації для реалізації особою своїх академічних прав, якщо для них не передбачено спеціальних правил визнання (зарахування, перезарахування тощо).

8. Не підлягають валідації у вищій та фаховій передвищій освіті:

атестація здобувачів вищої та фахової передвищої освіти;

результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної або інформальної освіти на тимчасово окупованій території України або території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом;

вищими військовими навчальними закладами, військовими коледжами сержантського складу, військовими навчальними підрозділами закладів вищої освіти, закладами вищої та фахової передвищої освіти з специфічними умовами навчання без доручення органів державної влади або військового управління, яким вони підпорядковані.

Документи (матеріали), що засвідчують набуття результатів навчання, видані на тимчасово окупованій території України або території держави-агресора, не розглядаються під час валідації.

9. Порядок проведення валідації в Уповноваженій установі затверджуються рішенням її колегіального органу управління на основі цього Порядку.

Порядок проведення валідації в Уповноваженій установі, зокрема, повинен:

передбачити спеціальні процедури для забезпечення конфіденційності, етичні стандарти в процесі валідації;

встановити вимоги надійності, достовірності та забезпечення якості валідації, включаючи додаткові механізми контролю та забезпечення якості для освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання;

визначити механізми створення умов валідації для осіб з особливими освітніми потребами.

10. Уповноважена установа забезпечує розроблення та впровадження системи забезпечення якості валідації як складової системи внутрішнього забезпечення якості.

II. Ідентифікація та документальне оформлення результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти

1. Для проведення валідації Заявник, який є здобувачем фахової передвищої або вищої освіти, до уповноваженої установи особисто подає:

заяву за формою, визначеною Порядком проведення валідації в уповноваженій установі;

освітню декларацію за формою, згідно з додатком;

документ (документи, матеріали), які прямо чи опосередковано засвідчують наведену в декларації інформацію, підтверджують набуття результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (за наявності) (ці документи (матеріали) можуть бути подані в електронному вигляді у форматі цифрових зображень на вказані уповноваженою установою електронну пошту або через вебсервіс уповноваженої установи).

Заявник, який не є здобувачем фахової передвищої або вищої освіти, до уповноваженої установи особисто додатково подає:

копію документа (одного з документів), що посвідчує особу, передбаченого Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство, посвідчують особу чи її спеціальний статус»;

копію документа про здобутий Заявником освітній (освітньо-професійний) ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень), який дозволяє вступ для здобуття відповідного ступеня вищої або фахової передвищої освіти;

дві кольорові фотокартки розміром 3 × 4 см.

Для обробки персональних даних Заявник надає уповноваженій установі згоду в письмовій формі відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

2. Під час подання заяви Заявник особисто пред'являє документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство.

3. Уповноважені консультанти надають консультативну допомогу в заповненні освітніх декларацій. Інформація про можливість надання такої допомоги та контакти уповноважених консультантів розміщуються на вебсайті уповноваженої установи. Уповноважені установи через свої вебсайти мають повідомити про умови (у тому числі фінансові) проведення валідації, а також розклад роботи уповноважених консультантів.

4. Уповноважений консультант повинен безоплатно надати Заявнику інформацію та консультації з таких питань:

доступні альтернативні форми валідації;

часу, необхідного для проведення валідації;

вартості послуг, пов'язаних з проведенням валідації;

процедури проведення валідації;

способів доказу набуття результатів навчання;

подання доказів;

вимоги до доказів;

Національної рамки кваліфікацій, стандартів вищої або фахової передвищої освіти, які використовуються для оцінки доказів;

процедури оцінювання та підготовки до нього;

послуги з підготовки до оцінювання;

процедури подання апеляції;

результатів та наслідків процесу валідації;

можливостей щодо реалізації академічних та професійних прав.

5. В якості доказів набуття результатів навчання у неформальній освіті рекомендується використовувати документи про неформальну освіту, в яких зазначені:

повне найменування суб'єкта неформальної освіти (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я та по батькові (у разі наявності) фізичної особи, яка надає

освітні послуги з неформальної освіти (для фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб – підприємців);

тема (напрямок, найменування), обсяг (тривалість) освітньої програми неформальної освіти у годинах та/або кредитах ЄКТС;

прізвище, ім'я та по батькові (у разі наявності) особи, яка успішно пройшла програму неформальної освіти;

опис досягнутих результатів навчання;

дата видачі та обліковий запис документа;

найменування посади (у разі наявності), прізвище, ініціали (ініціал імені) особи, яка підписала документ від імені суб'єкта неформальної освіти та її підпис.

6. Уповноважена установа приймає до розгляду освітню декларацію, якщо до завершення строку дії відповідного сертифіката (рішення) про акредитацію освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми залишилось не менше шести місяців. Процедура валідації повинна бути завершена в межах строку дії сертифіката (рішення) про акредитацію освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми.

Для Заявника, який не є здобувачем фахової передвищої або вищої освіти валідація проводиться у випадку, якщо він відповідно до законодавства має право на здобуття відповідного ступеня вищої або фахової передвищої освіти без дотримання вимог до вступників.

7. Якщо документи, надані Заявником не в повному обсязі та/або неправильно оформлені, та/або відсутня можливість проведення процедури валідації, уповноважена установа повертає документи без розгляду протягом десяти робочих днів з дня реєстрації заяви, про що повідомляється Заявнику із зазначенням підстав прийняття такого рішення.

8. Перед проведенням оцінювання уповноваженим консультантом спільно із Заявником здійснюється встановлення змістовної ідентичності результатів навчання, які зазначено в освітній декларації.

Для цього кожний результат навчання має бути співставлений з програмними результатами навчання, визначеними освітньою (освітньо-професійною, освітньо-науковою) програмою (за необхідності - програмою однієї або кількох навчальних дисциплін) та з результатами навчання (компетентностями), передбаченими стандартом фахової передвищої або вищої освіти відповідних рівнів та спеціальності.

9. Подальша ідентифікація результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, здійснюється в межах відповідних рівнів Національної рамки кваліфікацій. Кожний результат навчання, який зазначено в освітній декларації, має бути співставлений щонайменше з одним дескриптором з опису п'ятого, шостого або сьомого кваліфікаційних рівнів Національної рамки кваліфікацій. Якщо при співставленні певні результати

можуть бути віднесені до кількох рівнів Національної рамки кваліфікації, то обирається один з них з урахуванням контексту інших зазначених в освітній декларації результатів навчання.

Після визначення змістової ідентичності здійснюється оцінювання набуття результату (результатів) навчання, визначеного освітньою (освітньо-професійною, освітньо-науковою) програмою.

10. Уповноважений консультант може, за згодою Заявника, поєднувати, розділяти або комбінувати віднесені результати навчання або їх складові для визначення переліку ідентичних за змістом результатів навчання, визначених стандартом освіти або освітньою програмою.

11. Уповноважений консультант може підготувати звернення уповноваженої установи до суб'єкту неформальної освіти для уточнення змісту та параметрів набутих Заявником результатів навчання. Відповідь суб'єкту неформальної освіти може бути прийнята до розгляду як документи (матеріали), які прямо чи опосередковано засвідчують наведену в освітній декларації інформацію.

12. За результатами спільної роботи з уповноваженим консультантом Заявник може вносити подати до уповноваженої установи змінену освітню декларацію.

13. Вимоги до уповноважених консультантів:
знання процесу валідації;
знання системи освіти та Національної рамки кваліфікацій;
здатність формулювати навчальний досвід у формі результатів навчання, співставних з стандартами вищої освіти;
знання вимог ринку праці;
здатність залучити зовнішніх експертів для вирішення особливо складних питань щодо ідентифікації результатів навчання;
суворе дотримання етичних норм та правил.

III. Оцінювання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти

1. Для проведення оцінювання уповноважена установа утворює комісію з оцінювання результатів навчання Заявника (далі - Комісія) в складі не менше трьох уповноважених експертів, які діють на підставі цього Порядку. Головою Комісії призначається керівник (заступник керівника) уповноваженої установи, факультету, інституту чи відділення в її складі. Організаційно-технічний супровід оцінювання здійснює приймальна комісія уповноваженої установи, якщо інше не передбачено наказом керівника уповноваженої установи.

Комісія надає (надсилає) Заявнику запрошення для проходження оцінювання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

Оцінювання проводиться не пізніше ніж через десять робочих днів з дня отримання запрошення. Оцінювання може проводитись в інші строки, якщо вони погоджені із Заявником письмово. Оцінювання може проводитись тільки особисто в закладі освіти.

2. Уповноваженими експертами можуть призначатися науково-педагогічні (для визнання результатів вищої освіти) або педагогічні чи науково-педагогічні працівники (для визнання результатів фахової передвищої освіти), які мають досвід викладацької роботи не менше п'яти років, пройшли підвищення кваліфікації з питань процесів оцінювання, валідації та забезпечення її якості, не мають особистої зацікавленості в результатах валідації та дотримуються кодексу поведінки для уповноважених експертів, що затверджуються колегіальним органом управління закладу освіти.

3. Оцінювання результатів навчання Заявника може проходити у формі співбесіди, контрольного заходу або комплексного контрольного заходу. Співбесіда, контрольні заходи та комплексні контрольні заходи оцінюються за двобальною шкалою: позитивна оцінка - «зараховано», негативна оцінка - «не зараховано». Оцінка вноситься до протоколу (відомості) відповідної форми оцінювання.

4. Оцінювання може проводитися у формі екзаменів та диференційованих заліків замість усіх або окремих співбесід, контрольних заходів або комплексних контрольних заходів. У такому разі Заявник складає екзамени та диференційовані заліки, що передбачені освітньою (освітньо-професійною) програмою для набуття відповідних результатів навчання. Екзамени та диференційовані заліки оцінюються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в закладі вищої (фахової передвищої) освіти.

5. Кількість кредитів, що може бути зарахована Заявнику, який демонструє досягнення результатів навчання, дорівнює кількості кредитів, що відповідають освітньому компоненту (частині освітнього компоненту, сукупності освітніх компонентів).

6. Співбесіда Комісії із Заявником проводиться для визнання результатів навчання, які не передбачені стандартом вищої або фахової передвищої освіти та не формуються обов'язковими освітніми компонентами відповідних освітніх програм. У співбесіді беруть участь більшість від затвердженого складу членів Комісії. Позитивна оцінка співбесіди з Комісією для визнання результатів навчання, які не передбачені стандартом вищої або фахової передвищої освіти та не формуються обов'язковими освітніми компонентами відповідних освітніх програм, є підставою для зарахування особі освітніх компонентів з оцінкою

«зараховано» та кредитів ЄКТС в обсязі фактично набутих результатів навчання, але не більше обсягу обов'язкових дисциплін (вибіркової частини) навчального плану. Ці дисципліни можуть не співпадати з навчальним планом уповноваженої установи.

7. Контрольні заходи та комплексні контрольні заходи проводяться для визнання результатів навчання, які передбачені стандартом вищої або фахової передвищої освіти та/або формуються обов'язковими для здобувачів вищої та фахової передвищої освіти освітніми компонентами, включаючи практичну підготовку та курсові роботи.

У межах одного контрольного заходу допускається визнання навчального навантаження в обсязі одного освітнього компонента, комплексного контрольного заходу - до 15 кредитів ЄКТС.

У проведенні комплексних контрольних заходів беруть участь не менше трьох членів Комісії, а також допускається залучення додаткових екзаменаторів.

8. При проведенні оцінювання, крім оцінювання у формі екзаменів та диференційованих заліків, Комісія може розглянути запропоновані Заявником докази набуття результатів навчання. Комісія може ухвалити рішення про достатність доказів набуття певних результатів навчання, що дозволяє в процесі оцінювання обмежитись обговоренням цих доказів із Заявником. Комісія не зобов'язана обґрунтовувати відмову у визнанні достатності доказів набуття певних результатів навчання.

9. Комісія відмовляє в проведенні оцінювання у разі:

неможливості встановити відповідність результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти з програмними результатами навчання, визначеними стандартом фахової передвищої чи відповідного рівня вищої освіти;

невідповідності заявлених в освітній декларації результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти програмним результатам навчання, визначених стандартом фахової передвищої чи відповідного рівня вищої освіти;

виявлення фактів надання Заявником недостовірної інформації.

Комісія не зобов'язана обґрунтовувати відмову в оцінюванні результатів навчання в разі виявлення недостовірності наданої Заявником інформації.

IV. Сертифікація результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти

1. За результатами оцінювання уповноважена установа впродовж десяти робочих днів приймає рішення щодо:

невизнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти;

визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

2. У разі успішного проходження процедури оцінювання та визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти Заявнику, який є здобувачем фахової передвищої або вищої освіти, зараховуються дисципліна(и) з оцінкою «зараховано» та кредити в обсязі, визначеному програмами відповідних обов'язкових дисциплін, практик та курсових робіт навчального плану або їх частина.

Визнані в порядку валідації результати навчання, можуть бути використані для реалізації Заявником своїх академічних прав.

Заявнику, який не є здобувачем фахової передвищої або вищої освіти за результатами успішного проходження процедури оцінювання та визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти видається сертифікат, який може використовуватися:

як підтвердження результатів професійного удосконалення (підвищення кваліфікації);

для ліквідації академічної різниці при поновленні до складу студентів уповноваженої установи;

продовження навчання в уповноваженій установі з певного семестру за відповідною освітньою (освітньо-професійною) програмою, яка не підлягає акредитації або програмою підвищення кваліфікації, яка вимагає відповідної освітньої підготовки;

продовження навчання в уповноваженій установі з певного семестру (курсу) за акредитованою освітньою (освітньо-професійною) програмою відповідної спеціальності;

для інших потреб Заявника.

Для уповноважених установ, які здійснюють підготовку фахівців за акредитованими освітніми (освітньо-професійними) програмами спеціальностей, здобуття ступеня магістра з яких здійснюється на основі повної загальної середньої освіти, допускається поновлення Заявників на 2-3 курси.

3. У разі продовження навчання підставою для зарахування (незалежно від курсу та семестру навчання) є відповідні рішення Комісії та Приймальної комісії, які затверджуються наказом керівника уповноваженої установи. Інформація про Заявника та валідацію (визнані періоди навчання, його освітня декларація) зберігаються в закладі фахової передвищої або вищої освіти та вносяться до ЄДЕБО.

4. При проведенні процедури валідації допускається визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у вищій освіті, в обсязі визначеному Порядком проведення валідації в Уповноваженій установі з урахуванням реальних можливостей (бюджету часу) Заявника, але не більше 10% відповідної освітньої програми (у кредитах ЄКТС) у разі, якщо

відповідний рівень вищої освіти здобувається вперше або для освітніх програм, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, в інших випадках у вищій освіті та у фаховій передвищій освіті – до 25% відповідної освітньої програми (у кредитах ЄКТС), крім атестації здобувачів.

5. Апеляційні заяви щодо процедури оцінювання та її результатів подаються до уповноваженої установи. Апеляційна комісія уповноваженої установи за результатами розгляду апеляційної заяви приймає відповідне рішення, яке затверджується керівником уповноваженої установи. Заявник має право оскаржити зазначене рішення в судовому порядку. Крім того, Заявник має право звернутись для проходження валідації до іншої уповноваженої установи.

6. Підставою для анулювання результатів валідації, яка здійснюється відповідно до цього Порядку, є подання Заявником недостовірних відомостей або порушення в процесі валідації.

7. Заявник має право на захист персональних даних відповідно до законодавства.

Додаток

до Порядку визнання результатів навчання,
здобутих шляхом неформальної та/або
інформальної освіти у вищій та фаховій
передвищій освіті

(пункт 1 розділу II)

Місце для
фотокартки

ОСВІТНЯ ДЕКЛАРАЦІЯ

про результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або
інформальної освіти

Загальні відомості

1. _____
(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) заявника)

2. _____
(документ, що посвідчує особу заявника та підтверджує громадянство)

3. _____
(місце проживання: поштовий індекс, область, район, населений пункт, вулиця, номер: будинку, квартири заявника)

4. Мета звернення: _____
(валідація результатів навчання здобутих шляхом неформальної освіти або самоосвіти)

5. _____
(рівень вищої або фахової передвищій освіти, якому відповідають результати навчання)

6. _____
(шифр та назва спеціальності, якій відповідають результати навчання)

7. _____
(рівень НРК)

8. _____
(інформація про здобутий ступінь освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень), спеціальність та заклад освіти)

9. _____
(серія та номер документа про здобуття відповідного ступеня освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня))

Даю згоду на обробку моїх персональних даних (підпис, прізвище, ініціали Заявника): _____

Відомості про суб'єкта (суб'єктів) освітньої діяльності та результати навчання

Найменування суб'єкта освітньої діяльності, що видав документ про неформальну освіту*			
Найменування документа та його обліковий запис**	Найменування програми (курсу, теми, модуля тощо)	Обсяг (тривалість) програми**	Результати навчання (їх опис)
	1.	1.	1.
			2.
			...
		2.	
		...	
...
	1. ...	1.	1.
		...	2.
	

* У разі декларування результатів навчання здобутих шляхом інформальної освіти зазначається слово «самоосвіта».

** У разі декларування результатів навчання здобутих шляхом інформальної освіти позиція не заповнюється.

Підпис, прізвище, ініціали заявника: _____

Дата заповнення та подання освітньої декларації _____